

Marissa Molinas

Marissa Molinas és catedràtica de Biologia Cel·lular de la Universitat de Girona. «En pocs anys la Universitat de Girona ha fet un canvi formidable», diu. La Generalitat de Catalunya li ha concedit la Medalla Narcís Monturiol per la contribució al progrés científic i tecnològic.

Heu estat pionera en els estudis del suro. Com hi arribeu?

Per casualitat. Després de guanyar una beca i fer una tesi sobre virologia de les pomeres a Itàlia vaig descobrir que, aquí, no podia aplicar els coneixements que havia adquirit. No hi havia els mitjans. Llavors em vaig incorporar a Girona i vam fer un salt perquè vam començar a estudiar diferents aspectes de les sangoneres, en especial la vascularització del teixit cicatricial. Va ser una recerca que, com es va veure més endavant, tenia molt d'interès en estudis com el de l'angiogènesi. Però era complicat continuar-la, perquè es tractava de recerca bàsica i era molt difícil aconseguir finançament. Llavors va passar que hi va haver una malaltia a les sureres i, com que jo havia treballat en fitopatologia, ens hi vam posar. A més, no deixava de fer-me il·lusió treballar-hi, perquè sóc de l'Empordà i perquè tampoc no anàvem tant cap allà, perquè el suro també és un sistema cicatricial. Amb la recerca del suro vam aconseguir un dels primers projectes europeus de recerca que hi va haver a Catalunya.

Què ens pot dir del suro?

El suro és un model per a un estudi biològic. És una capa protectora que és interessant per com està formada. Totes les plantes tenen suberina, però només l'alzina surera la té tan pura i en tanta quantitat.

Quina pell és millor, la de l'alzina o la nostra?

Són molt comparables! Hi ha una capa productora de cèl·lules, una altra en què s'acumulen les cèl·lules mortes... i que forma

«Em considero una aglutinadora dels coneixements que han anat aportant els estudiants».

«Els estudiants han evolucionat»

«Amb la ciència sóc escèptica»

«A mi, el sentit de la vida em costa molt d'entendre».

una barrera semipermeable que, a més, protegeix de les radiacions ultraviolades per mantenir un teixit viu a sota.

Amb una experiència docent com la seva, com veu els estudiants?

Els estudiants han evolucionat. En alguns aspectes de manera molt positiva. En uns altres potser no tant. Avui vénen preparats, són inquisitius. En canvi, han perdut la capacitat de concentració que es necessita per encarar les dificultats. No tenen l'hàbit de la concentració i penso que això és un handicap.

Us sentiu mestre d'una generació de biòlegs?

Em considero, més aviat, aglutinadora dels coneixements que han anat aportant els estudiants. He tingut molta sort amb tots els estudiants que han estat al meu costat i són ells els que ara m'ensenyen. La ciència és una tasca col·lectiva i, si s'aprèn a col·laborar, es progressa.

Què en pensa del progrés en la ciència?

Amb la ciència sóc escèptica. Crec que aporta moltes coses, sobretot, una manera de pensar. Ara bé, una cosa són la ciència i la tecnologia i una altra de diferent, l'aplicació que se'n fa. Ni l'una ni l'altra t'ho donen tot. El coneixement és bo si va acompanyat de raonament ètic, és a dir, si es té un criteri i se sap on són els límits. Cada cop sabem més, tenim més... però, per què? Falta aquest perquè.

Creu que la biologia ens donarà les claus de la vida?

No. Amb tot, les persones ens plantegem el sentit de la vida, és a dir, què fem aquí? A mi, el sentit de la vida em costa molt d'entendre. Una bactèria, qualsevol organisme, per primitiu que sigui, posseeix una complexitat molt gran. La complexitat, el procés per arribar-hi, el sentit expansiu de la vida que va ocupant, creixent...

Expansió sostenible o insostenible?

La tendència al creixement és consubstancial a la vida. Fins i tot els organismes més petits tenen tendència a créixer i evolucionar per ocupar més i més espai. És un fet inexplicable que sempre m'ha empès a estudiar els éssers vius. Però la ciència arriba fins a un punt... M'ha interessat com a mètode, perquè proporciona pensament analític/crític, una manera particular d'encarar els problemes.

Com us definiríeu, doncs?

No ho sé. Si em demanes com he arribat allà on sóc ara, per què vaig fer ciències... doncs, no ho sé. Volia fer medicina. Jo vinc d'una família de metges. El meu pare, però, em va dir que fes biologia, que els estudis de Medicina eren massa llargs per a una noia. Aleshores el primer curs era comú, vaig pensar: «comença». Però la biologia em va agradar i vaig continuar. Si hagués fet medicina també m'hauria agradat. Fins i tot, moltes vegades, penso que el que vertaderament hauria volgut estudiar és sociologia. Quan aprofundeixes en un camp, i hi tens interès, acabes fent-te'l teu.

«La tendència al creixement és consubstancial a la vida.»

«La vida és per viure-la amb harmonia i gaudir del medi ambient, que compartim amb els altres animals i les plantes.»

Hi havia gaires dones a la Universitat?

Sí. A biologia força. Al meu curs érem clara majoria.

Què en pensa de exposició anomenada Setze Científiques Catalanes?

Hi va haver una etapa en què algunes dones van fer esforços molt importants per fer de la ciència una professió... Avui no cal. De tota manera hi ha una qüestió que no és fàcil de resoldre: quan les hormones comencen a manar i, després, vénen les criatures. Quan vaig tenir les meves filles vaig tenir clar que no havien de ser un impediment per a la meua carrera. Era el mateix que, aleshores, pensaven la majoria de les dones que tenien estudis universitaris i podien desenvolupar una professió. En canvi, ara, hi ha dones universitàries i molt capacitades que ho veuen diferent i decideixen, a consciència, invertir les prioritats. Em sembla una postura molt respectable. En un món globalitzat, amb més de sis mil milions d'habitants, és discutible que només hi hagi una manera possible de realitzar-se. Cal relativitzar, i donar més èmfasi a la realització de la persona que no pas a l'èxit professional.

Parla de relativitzar, però la societat occidental viu la ciència com la panacea que ha de resoldre-li els problemes...

La vida és per viure-la amb harmonia i gaudir del medi ambient, que compartim amb els altres animals i les plantes. La tecnociència ens aporta valors i comoditats però, potser, l'hauríem de matisar. Hi ha països en què la gent té molt menys i hi viu més contenta. Aquí, davant la més petita contrarietat, no sabem reaccionar.